

DE HERVORMDE VAAN

72e jaargang - No. 7/8 - juli/augustus 2012

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt 10 maal per jaar. Voor leden gratis.
Niet-leden € 13,00 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
tel.: 0180-423817; c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Johan Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
tel.: 0548 - 519549

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
tel.: 033 - 8446241

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699
e-mail: bondsbureau@filtnet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij september-nummer

De kopij voor het september-nummer moet vóór
21 augustus bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Spurgeon

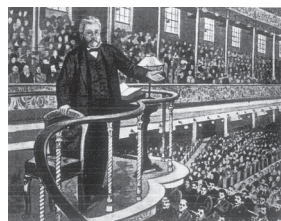
Ik zal zalig worden

Romeinen 10 : 9

Er moet een belijden zijn met de mond. Heb ik dat gedaan? Heb ik openlijk mijn geloof beleden in Jezus als de Zaligmaker, die God heeft opgewekt uit de doden, en heb ik het gedaan op de manier, die God wil? Laat ik deze vraag eerlijk beantwoorden. Er moet ook zijn een geloven met het hart. Geloof ik oprecht in de verzezen Heere Jezus? Vertrouw ik op Hem als mijn enige hoop op de zaligheid? Komt dit vertrouwen uit mijn hart? Laat ik antwoorden als voor het aangezicht van God.

Als ik in waarheid kan beweren, dat ik zowel Christus heb beleden als geloofd in Hem, dan *ben ik behouden*. De tekst zegt niet, dat het misschien wel zo is, maar het is zo duidelijk als wat en zo helder als de zon aan de hemel: „gij zult zalig worden”. Als gelovige en belijder mag ik mijn hand leggen op deze belofte, en er voor de HEERE God op dit ogenblik op pleiten en gedurende mijn gehele leven, en in het uur van de dood, en op de oordeelsdag.

Ik moet worden bevrijd van de schuld van de zonde, van de straf van de zonde en tenslotte van de zonde zelf. God heeft het gezegd: „Gij zult zalig worden”. Ik geloof het. Ik zal zalig worden: Ik ben zalig. Ere zij God voor eeuwig en altoos.

Inhoud

blz.

Woorden van Spurgeon	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	7
Van de voorzitter	10
In the picture	11
Graven in het Woord (1)	12
Organisatienieuws	15
Boekbesprekingen	15
Overlijdensberichten	16

HEERE, leer mij!

Psalm 25 : 4-5

Waar is de tijd gebleven dat David huppelde van zielevreugd bij de ark van het verbond van de Heere? In Psalm 25 is hij er ongelukkig aan toe. Hij voelt zich eenzaam en ellendig. Hij heeft veel last van vijanden. Ze haten hem met een dodelijke haat. Het gaat kinderen van God, dat is hij, ondanks alles, niet altijd voor de wind. Hij gebruikt het middel van het gebed. Psalm 25 is een gebed om bescherming en vergeving. En God hoort.

De oorzaak van zijn moeite is David niet onbekend. Het zijn niet de omstandigheden, dit of dat. Het zijn niet de mensen, die of die. Het ligt zeker ook niet aan God: waarom doet U zo?

Het ligt aan David zelf. Het is vanwege zijn eigen zonden, dat hij er zo aan toe is. Zijn misdaden van jongsaf aan. Daar kan hij niet overheen geloven. Het is bij hem niet, wat je nogal eens hoort: je moet gewoon geloven dat je zonden vergeven zijn. Hij denkt er altijd aan. Zie ook Psalm 32 en 51. Gods kinderen leren de schuld te zoeken bij zichzelf. Door genade leren ze zeggen: "Ik heb straf verdiend. Ik ben Uw gramschap dubbel waardig".

Aan het eind van zijn eigen weg gekomen, zoekt hij het hogerop. Hij heeft het juiste adres leren kennen: de HEERE. Zo noemt hij God. Zo begint hij zijn gebed: "Tot U, HEERE, hef ik mijn ziel op". En dan komt er nog eens negen maal HEERE achteraan. Tien maal de Godsnaam, met allemaal hoofdletters. Jahweh. Bij de openbaring van God aan Mozes bij de brandende braamstruik gaf God Zijn Naam te kennen. (Exodus 3:14) Dat is: "Ik zal zijn, die Ik zijn zal" of "Ik ben, die Ik ben". God is er. God is er bij. Bij Zijn verbondsvolk. Bij David. Aan die God klemt David zich vast. Op Hem bouwt hij. Tot Wie zal hij anders heengaan? En wij? Ook voor ons het enige, juiste adres. Bij Hem mag je altijd weer terugkomen.

Nu David geleerd heeft zijn eigen wegen, dwaalwegen, wegen van God af, door te strepen, vraagt hij naar Gods wegen, paden,

waarheid. Dat is alles wat God wil. Wat Hij in Zijn Woord heeft geopenbaard. Zijn geboden en inzettingen. Hij wil dat Zijn kinderen daarin wandelen. Die wegen zullen gaan. Het zijn heilige en veilige wegen. Het doen van de wil van God geeft zegen.

Christus Zelf is Gods ware weg ten leven. Niemand komt bij God terug, dan door Hem. (Joh. 14:6) Hij deed Gods geboden. Hij nam de toorn van God over onze zonden op Zich.

Geen wonder dat David graag de wegen van God wil leren kennen. Steeds meer en weer. Maak ze mij bekend! Zittend in de schoolbank van Gods Geest vraagt hij tweemaal in onze tekst: Leer mij. Onderwijs mij. Ik heb hulp nodig. Ik kan alleen de weg niet gaan. Verlicht mij door Uw Geest. Buig mijn wil om naar die van U.

Dit is een aanbevolen houding. Voor ons allemaal. Heerlijk om een leerling te mogen zijn van de Heere. En dat altijd te blijven. Een gelovig mens weet; ik kan niet alles zelf. Hij moet geholpen worden en vragen: "HEERE, leer mij".

Kennen we dat ook, persoonlijk? Geloven is niet altijd zo gemakkelijk. "Geloven doe je wel beslist, maar zelden onbetwist" (De Reuver). Er komt van alles tegen op. Van buitenaf. Bestrijding door de duivel en de wereld. Van binnenuit, door eigen twijfel.

Waarom zoekt David het nu juist bij de HEERE? Dat zegt hij zelf. Dat heeft hij ook mogen leren en God wil het ons leren: "Want U bent de God van mijn heil" van mijn behoud, mijn redding, mijn zaligheid. Ik moet gered worden en dat doet U. Heel persoonlijk: mijn heil. Mijn Heiland.

En dan tenslotte: "U verwacht ik de hele dag". Elke dag. Altijd. Ik verwacht het niet van mezelf, maar van U. Hier spreekt iemand met kleine verwachting van zichzelf en grote van de HEERE. Gods volk, toen en nu, is arm in zichzelf en rijk in God. Het is het arme zondaarsgelooft van Gods kerk, het bedelaarsgelooft.

Bezitten wij dat? Is deze God van David ook onze God? De drie-enige, Vader, Zoon en Heilige Geest, de enige, de ware? Zoals die gelovige Thomas mocht weten: "Mijn Heere en mijn God?" Belijden wij dat? Dan heb je niet veel, dan heb je alles. Dan kunnen we alleen nog maar bij leren.

Hebben wij in de verkiezing van de Vader, in de vergeving van de Zoon en de levendmaking van Gods Geest de vaste grond, de enige hoop en een heerlijke toekomst? Dan is een mens goed af. Tot in eeuwigheid. Mijn God U zal ik eeuwig loven, omdat U het hebt gedaan. Omdat U mij dat hebt willen leren. Door genade alleen.

Bijbelstudie O.T.

Ds. J.P. NAP

Amos 1 : 1

Ter inleiding - Amos 1:1

De bijbelstudie vanuit het Oude Testament wordt in dit seizoen ingevuld door te luisteren naar de woorden van de profeet Amos. Hij is één van de profeten die het Woord van God hebben ontvangen en doorgegeven. Een bijzondere man met een bijzondere boodschap. Ook al heeft hij al bijna 2800 jaar geleden geprofeteerd, zijn boodschap is ook in onze tijd van groot belang, zoals heel het Woord van God trouwens.

Vanuit Amos 1:1 letten we deze eerste maal op een paar dingen aangaande hem in het algemeen.

Zijn naam

De naam Amos komen we als naam voor deze profeet alleen in dit bijbelboek tegen. Veel van hem wat we zouden willen weten is ons niet bekend. Wie zijn ouders zijn weten we bijvoorbeeld niet. In elk geval moeten we hem niet verwarren met Amoz, de vader van de profeet Jesaja.

De naam Amos betekent zoiets als drager, lastdrager, beladene. Ook wordt Amos wel vertaald met: door de Heere gedragene. Een toepasselijke naam. Amos krijgt van de

Heere een last te dragen. Hij moet een ernstige boodschap aan het volk van God gaan doorgeven. Ook aan heidenvolkeren. Gelukkig wordt hij daarbij door de Heere gedragen. Hoe zou hij anders aan deze opdracht kunnen voldoen?

Zijn afkomst

Hij is afkomstig uit Tekoa, zo'n 20 km. ten zuiden van Jeruzalem en een kilometer of acht ten zuidoosten van Bethlehem. Hij woont dus in Juda, hoewel zijn meeste profetieën tot Israël, het tienstammenrijk, gericht zijn. Van beroep is hij veeherder (SV) of veehouder (HSV). In 7:14 noemt hij zichzelf ossenherder (SV) of veehouder (HSV). Volgens sommigen is in 1:1 en 7:14 hetzelfde beroep bedoeld, ook al staan er twee verschillende Hebreeuwse woorden. In ieder geval heeft Amos het beheer over schapen gehad. Mogelijk eveneens over runderen.

Het woord veeherder uit 1:1 vinden we ook in 2 Kon. 3:4, waar koning Mesa van Moab veehouder (HSV) of veehandelaar (SV) wordt genoemd.

Ook is Amos volgens 7:14 moerbeikweker (HSV) of leest hij wilde vijgen af (SV). De

moerbeivijg wordt niet zozeer gekweekt voor consumptie door de mens, daar is zij te hard voor. Mogelijk kweekt Amos deze vijgen voor veevoer. Andere verklaarders wijzen op de handel in het hout van deze boom, dat geschikt is als timmerhout.

In elk geval is Amos niet onbemiddeld. Hij heeft een gezegende bedrijfsvoering. Wat een omschakeling voor hem om profeet te worden!

Zijn tijd

Volgens 1:1 treedt hij als profeet op tijdens de regering van de koningen Uzzia in Juda en Jerobeam in Israël. Het is de periode na de scheuring van het rijk in tweeën. Met Jerobeam wordt Jerobeam II bedoeld, die regeerde van 784-744 voor Christus. Uzzia van 769-738 voor Christus. Deze jaartallen zijn bij benadering.

In beide koninkrijken is het een tijd van economische welvaart. Een gouden eeuw; hoe-wel niet voor iedereen. Het wonen is veilig. Het leven is goed. Het leger is sterk.

Op godsdienstig terrein gaat het evenwel niet zo goed. In Juda neemt men het niet nauw met de wet des Heeren, 2:4, en in Israël functioneert de kalverendienst in Bethel en Dan volop.

Belangrijk is de aanduiding, dat Amos optreedt "twee jaar voor de aardbeving". Sommigen plaatsen de hier bedoelde aardbeving in 749 voor Christus, anderen in 760 voor Christus. Welke aardbeving wordt bedoeld? Er zijn immers regelmatig aardbevingen. Hier zal wel een grote aardbeving bedoeld zijn. In Zacharia 5:14 wordt er nog aan gerefereerd. Men is hem na zo'n 200 jaar nog niet vergeten! Amos zelf doelt op deze aardbeving ook nog in 2:13; 8:8 en 9:5. Vermoedelijk duurt het optreden van Amos dus maar kort. Alleen in dat 2^e jaar voor die aardbeving heeft hij de taak om profeet te zijn en tot bekering op te roepen.

Belangrijker dan het precies vaststellen van de jaartallen is de vraag wat de boodschap van Amos heeft uitgewerkt. Helaas heeft men zich niet bekeerd, want de aardbeving is als straf van de Heere toch gekomen.

Zijn taak

Amos is niet wat je noemt een beroepspro-

feet, 7:14. Hij verdient er zijn brood niet mee. Het is zelfs mogelijk dat hij na zijn profetisch optreden weer teruggekeerd is tot zijn vorige beroep. Wordt hij in dit bijbelboek wel profeet genoemd? Inderdaad, bijv. in 3:8 en 7:15. Vers 1 spreekt over de woorden die Amos heeft gezien over Israël. Dat is een eigenaardige manier van uitdrukken, aangezien je zou verwachten, dat hij woorden heeft gehoord of visioenen heeft gezien. We mogen aannemen dat de Heere hem de woorden die hij moet doorgeven in visioenen heeft getoond. Hierbij bedenken we ook dat het Hebr. woord "woord" ook "zaak" of "ding" kan betekenen (vgl. ook kanttekening SV). Het gaat namelijk om het bekende woord "dabar", dat zowel "woord" als "daad" betekent. Het wijst erop, dat de woorden van God hun daadwerkelijke uitwerking niet zullen missen, hetzij ten oordeel hetzij tot bekering. Denk aan de uitdrukking: Het Woord des Heeren geschiedt.

Een speciaal roepingsvisioen, zoals in Jes. 6 en Jer. 1, vermeldt Amos niet van zichzelf. Wel laat hij duidelijk uitkomen, dat de Heere hem de opdracht tot spreken helder heeft te kennen gegeven, 3:8 en 7:14, 15. Hij is de eerste schriftprofeet. Zo noemen we hem in onderscheiding van Elia en Elisa, die geen profetische boeken hebben nagelaten.

Wat is een profeet?

Regelmatig kunnen we de gedachte ontmoeten dat profeten mensen zijn die de toekomst voorspellen. Zeer zeker spreken zij regelmatig over de toekomst, zelfs over de verre toekomst. Bij dit laatste denken we vooral aan de voorzeggingen van de Messias Jezus Christus. Ook aan de aankondigingen over de Dag des Heeren. Maar profeten spreken ook over het heden en verleden. Daarom moeten wij hen zeker geen toekomstvoorspellers noemen. Zij zijn beter aan te duiden als boodschappers van God. Zij geven de woorden van de Heere door, hetzij oordeel, hetzij genade. Daarbij kunnen de profeten op verschillende manieren worden aangeduid; man Gods e.d.

Zijn boodschap

Welke is nu de boodschap die Amos van de Heere heeft moeten en mogen doorgeven? Daar hopen wij in de komende maanden naar te luisteren. Nu samenvattend al enkele dingen.

Hoewel hij in Juda woonde heeft Amos vooral in het tienstammenrijk Israël geprofeteerd. O.a. in Bethel, maar denkkelijk ook in andere plaatsen.

Zijn boodschap bevat zowel gericht als genade. Diverse oordelen vernemen we al in hoofdstuk 1 en 2. Over ballingschap horen we bijv. in 5:27 en 6:7. De oordelen zijn gericht tegen meerdere volken rondom Kanaän, maar ook tegen Juda en vooral tegen Israël. Ook horen we van heil. Bijv. in 5:15 en heel duidelijk in 9:11-15, waarmee het boek Amos afsluit.

Volgens sommige geleerden is de combinatie van oordeel en heil zo goed als onmogelijk. Zij menen dan ook dat het slot van Amos van een andere auteur moet zijn. Daarmee zeggen deze uitleggers meer over hun visie op het boek Amos dan over de boodschap van Amos zelf. Zeer zeker kan een boodschap van gericht samengaan met een boodschap van heil. Dit vinden we bij vele profeten. Wij kennen dan ook wel de uitdrukking “zonde en genade” als inhoud van een bijbelse prediking. Ook dan is er sprake van die combinatie. Wel moeten we deze niet te vanzelfsprekend vinden. Van de genoemde kritische uitleggers kunnen we leren om ons te verbazen, dat de Heere na een woord van gericht inderdaad ook nog een woord van genade spreken wil. Je zou de genade niet meer verwachten. Qua inhoud van zijn boodschap kunnen we

Amos een prediker der gerechtigheid noemen. Hij gaat in tegen het sociale onrecht in zijn tijd. Dit is echter meer dan alleen sociaal onrecht; het is verbondsbreuk. De wet des Heeren wordt erdoor geschonden. Het is dan ook opvallend dat Amos de Naam des HEEREN een aantal malen uitdrukkelijk noemt; 4:13; 5:8 en 9:6.

De Heere is middels Amos uit op de bekering van Zijn volk: Zoek de HEERE en leef, 5:6.

Amos wordt uit Israël verdreven en geeft nog een laatste waarschuwing aan hogepriester Amasia. (Zie Amos 7)

Gespreksvragen:

1. Welke andere aanduidingen voor een profeet kunt u nog meer noemen dan “profeet” en “man Gods”? Wat zeggen die verschillende aanduidingen?
2. De apostel Paulus zegt, dat hij niet bekwaam is vanuit zichzelf, maar dat zijn bekwaamheid uit God is, 2 Kor. 3:5. Hoe ziet u deze twee kanten ook in de naam van Amos? Geldt dit ook voor hen die vandaag tot ambtsdrager geroepen worden?
3. Amos wordt als “leek” geroepen om te profeteren. Komt het ook nu voor dat leken een boodschap van God hebben over te brengen? Wat beduiden de woorden van Mozes in Num. 11:29? Betrek ook 1 Kor. 14:1 hierbij.
4. Welke sprake gaat er voor u uit van aardbevingen?
5. Wat verstaat u onder profetische prediking? Wat is de inhoud van de prediking van de hoogste Profeet Christus?
6. Zonde en genade. Moeten beide in de verkondiging aan bod komen? Waarom? Kunnen we er ook aan wennen dat er over genade gesproken wordt? En over gericht?
7. Het woord van Amos is het Woord van God. Hoe ziet u dat? Zit er ook iets van Amos in?
8. Amos profeteert twee jaar voor de aardbeving. Het heden der genade duurt nog twee jaar. Leven wij ook in het heden der genade? Vgl. 2 Petrus 3:9.

Ds. H.J.T. LUBBERS

'Ik ben'

Inleiding

Wat is de kern van het christelijk geloof? Gaat het om wedergeboorte? Om naastenliefde? Om de hemel? Om het gebed? Het hoort er allemaal bij. En toch: In de kern gaat het in het christelijk geloof niet om *iets*, maar om *Iemand*, namelijk om de Heere Jezus Christus. Als Paulus de kern weergeeft van de boodschap die hij verkondigt, zegt hij: '*Wij echter prediken Christus, de Gekruisigde*' (1 Kor. 1:23; vgl. 1 Kor. 2:2).

Maar Wie is Jezus? Tot vandaag de dag worden op die vraag de meest uiteenlopende antwoorden gegeven. Voor de één is Hij een voorbeeldig Mens (en niet meer dan dat); de ander beschouwt Hem vooral als Bondgenoot in de strijd tegen het onrecht; nog weer anderen zien Jezus als een intieme, persoonlijke Vriend. En zo zijn er nog tal van antwoorden toe te voegen.

Het komende seizoen gaan de Bijbelstudies uit het Nieuwe Testament over de 'Ik ben'-woorden van de Heere Jezus, zoals we die vinden in het Evangelie naar de beschrijving van Johannes: *Ik ben het Brood des levens; Ik ben het Licht der wereld; Ik ben de Deur; Ik ben de goede Herder; Ik ben de Opstanding en het Leven; Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven en: Ik ben de ware Wijnstok*. In deze 'Ik ben'-uitspraken geeft niet een mens antwoord op de vraag wie Jezus is, maar hier horen we het uit Jezus' eigen mond! Stuk voor stuk zijn deze 'Ik ben'-woorden parels in de Schrift. Deze eerste Bijbelstudie vormt een algemene inleiding op de 'Ik ben'-woorden.

Het Johannes-evangelie

Allereerst een paar opmerkingen over het Johannes-evangelie. Naast talloze overeenkomsten met de eerste drie Evangelieën (Mattheüs, Markus en Lukas, de zogenaamde 'synoptische Evangelieën'), zien we ook een aantal opvallende verschillen in de manier waarop

Johannes het leven van de Heere Jezus beschrijft. In het kader van deze serie Bijbelstudies noem ik er 2:

a. Er is een verschil in de beschrijving van *Jezus' woorden*. Het vierde Evangelie biedt gespreksverslagen die we niet in de synoptische evangelieën vinden (zoals de ontmoeting van de Heiland met Nicodémus (Joh. 3); met de Samaritaanse vrouw (Joh. 4) en de afscheidsgesprekken van Christus met Zijn discipelen (Joh. 14-16)). Daarbij is ook de *lengte* van de redevoeringen en de gesprekken typerend voor de beschrijving van Johannes. In de drie andere evangelieën vinden we veel meer korte uiteenzettingen. Verder heeft Johannes geen gelijkenissen (met een duidelijke verhaallijn), wel vergelijkingen (en daar vallen de 'Ik ben'-woorden ook onder).

b. Als tweede bestaat er een verschil in de beschrijving van *Jezus' persoon*. De eerste drie evangelisten zetten de geschiedenis van de Heere Jezus in bij Zijn geschiedenis als *mens* (Mattheüs en Lukas beginnen met de geschiedenis van Jezus' eerste levensperiode, Markus met Jezus' doop door Johannes de Doper). De inzet bij Johannes is heel anders. In Johannes 1 (de zogenaamde 'proloog' van het vierde Evangelie) wordt gesproken over het Woord dat bij God was en dat God was. Kortweg gezegd, met een citaat van de nieuwtestamenticus J.P. Versteeg: 'Bij de synoptici valt de nadruk op de menselijke werkelijkheid van Jezus, bij Johannes op Zijn goddelijke heerlijkheid'.

Het gaat hierbij uiteraard niet om een absolute tegenstelling (alsof Johannes het over een andere Jezus zou hebben), maar om een verschil in accent. Omdat Johannes zijn evangelie als laatste geschreven heeft (en de inhoud van de eerdere evangelieën min of meer als bekend kan veronderstellen), kiest hij een eigen invalshoek. De bedoeling van zijn beschrijving benoemt Johannes uitdrukkelijk in

Joh. 20:30-31: Johannes wil zijn lezers duidelijk maken dat Jezus de Christus is, de *Zoon van God*, opdat wij *geloven en leven*.

'Ik ben'

De goddelijke heerlijkheid van de Heere Jezus wordt op een bijzondere wijze onder woorden gebracht door de uitdrukking 'Ik ben' (in het Grieks: '*ego eimi*'), die we in het Johannes-evangelie opvallend vaak tegenkomen. Ter vergelijking: In Mattheüs komt de uitdrukking 'Ik ben' 5x voor; in Markus 3x; in Lukas 5x en in Johannes maar liefst 29x. Het is ook verrassend om na te gaan hoe vaak de uitdrukking 'Ik ben' voorkomt in de mond van de Heere Jezus: In Mattheüs is dat 1x; in Markus 2x; in Lukas 2x, maar in Johannes 26x.

De uitdrukking 'Ik ben' komt niet alleen voor in de zeven bekende 'Ik ben-woorden', maar wordt ook in absolute zin gebruikt, dat wil zeggen zonder nadere kwalificatie. Twee voorbeelden daarvan: In Johannes 4:26, zegt de Heere Jezus, in reactie op de opmerking van de Samaritaanse vrouw over de komende Messias: '*Ego eimi, Die met u spreek*', en in Johannes 6:20 roept de Heere Jezus, wandelend op de zee, Zijn bevreesde discipelen toe: '*Ego eimi, wees niet bevreesd*'.

Deze woorden *ego eimi* zijn normaal Grieks om aan te geven: 'Ik ben het'. Toch blijft het opvallend, hoe vaak Johannes de woorden *ego eimi* gebruikt. Daarbij is er een aantal in het oog springende teksten, waarin het 'Ik ben' op een bijzonder nadrukkelijke manier voorkomt: Wanneer de Heere Jezus een twist-gesprek voert met de Joden over Zijn identiteit, zegt Hij in Joh. 8:58: '*Vóór Abraham geboren was, ben Ik*'. En wanneer de afdeling soldaten met de dienaars van de overpriesters en Farizeeën in de hof van Gethsémané aangeven, dat zij Jezus de Nazarener zoeken, antwoordt de Heiland: *Ego eimi* (Joh. 18:5-8). Hier heeft de uitdrukking 'Ik ben' een verbaazingwekkende uitwerking: De soldaten en de dienaars deinzen terug en vallen op de grond. Het is dan ook beslist niet vreemd om te veronderstellen dat deze woordcombinatie een bepaalde achtergrond heeft.

Achtergronden

Bijbelwetenschappers wijzen op twee Oud-

testamentische achtergronden, waarin de HEERE God Zichzelf openbaart door 'Ik ben' te zeggen. a.) Allereerst de cruciale geschiedenis in Exodus 3, waar God bij de brandende braamstruik aan Mozes Zijn Naam bekend maakt (vers 14): '*Tk ben die Ik ben. Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden*.' In de Griekse vertaling van het Oude Testament (de Septuagint, de belangrijkste en meest gebruikte vertaling van het Oude Testament in de eerste eeuw van onze jaartelling) staan hier de woorden '*ego eimi*'! b.) De andere achtergrond is het steeds terugkerende 'Ik-refrein' in het tweede gedeelte van Jesaja (waarin veel herinneringen aan de Exodus voorkomen!), waarin de HEERE Zichzelf openbaart als de Redder van Israël (bv. Jes. 43:25: '*Tk, Ik ben het Die uw overtredingen uitdelgt*'. Verder Jes. 41:4, 46:9, 48:12, 48:17, 51:1). De Septuagint gebruikt ook hier weer dezelfde Griekse uitdrukking als het Johannes-Evangelie en het boek Exodus: *ego eimi*.

Daarom mogen we stellen dat de Heere Jezus de woorden 'Ik ben' gebruikt in de zin van de oudtestamentische openbaringsformule van God Zelf. Velen van de Joden willen er niet aan (zie bv. 6:41, 7:29-30), maar in de Heere Jezus laat God Zelf Zich kennen! Christus zegt dan ook: *Wie Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien* (Joh. 14:9). Dat stemt overeen met wat Johannes schrijft in de proloog van zijn Evangelie: De eniggeboren Zoon verklaart ons de Vader (1:18).

Loofhuttenfeest en Pascha

Dr. J.P. Versteeg wijst erop dat met name in Johannes 8 het 'Ik ben' veelvuldig voorkomt. Dat is niet verwonderlijk, want dit hoofdstuk is gesitueerd tijdens het *Loofhuttenfeest*. En juist op het *Loofhuttenfeest* werd de aanduiding 'Ik ben' als een aanduiding van God veelvuldig gebruikt. Dan werden namelijk gedeelten gelezen omtrent de wetgeving op de Sinaï (denk aan de aanhef van de decaloog in Exodus 20: '*Tk ben de HEERE, uw God, Die u...*'). Verder werden op het *Loofhuttenfeest* onder meer de Psalmen 50 en 81 gezongen, waarin de woorden 'Ik ben' in de mond van de HEERE God voorkomen (Ps. 50:7, 81:11). Ook de Ik-uitspraken uit het tweede gedeelte van Jesaja hebben een plek in de liturgie van het *Loofhuttenfeest*. Dat de Joden (juist op

het Loofhuttenfeest) begrijpen wat Jezus met de uitdrukking 'Ik ben' bedoelde, blijkt uit hun reactie: Ze nemen stenen op om Jezus te stenigen (Joh. 8:59). Dat wil zeggen: Ze willen de straf op de zonde van de godslastering toepassen (Lev. 24:16).

Een tweede concentratie 'Ik ben' uitspraken is te vinden in de geschiedenissen die direct verbonden zijn aan het *Paasfeest*: De rede over het 'Brood des levens' (Joh. 6:4), de afscheidsgesprekken rond de Paasmaaltijd (Joh. 14-16) en de gevangenneming na de Paschaviering (Joh. 18). Ook rond het Pascha hebben de Oudtestamentische 'Ik ben'-uitspraken een plaats. Van daaruit valt er bijzonder licht op de reeds aangehaalde geschiedenis van de gevangenneming in Joh. 18: De woorden 'Ik ben' oefenen macht uit, en die macht doet denken aan de macht bij de openbaring van de Naam van God. Mozes kon niet dichterbij komen bij de plaats waar God Zijn Naam openbaarde. Hij moest zijn schoenen van zijn voeten doen, omdat de plaats waarop hij stond heilige grond was. Ook tot de Heere Jezus konden de dienaars van de overpriesters en de farizeeën niet zonder meer naderen, bij Zijn Zelfopenbaring als de 'Ik ben'. *Want Hij is God, bekleed met macht.*

Zeven 'Ik ben'-woorden

Komende seizoen bestuderen we de 7 bekende 'Ik ben'-woorden', uiteraard in het verband waarin deze teksten staan. Daarnaast is er in het programma ruimte voor twee extra Bijbelstudies over aanverwante teksten: De

één zal gaan over Johannes 8:23; de ander over een 'Ik ben'-woord uit het laatste Bijbelboek. In veel van de 7 'Ik ben'-woorden valt een Oudtestamentische achtergrond te ontdekken. Die proberen we in de komende Bijbelstudies op het spoor te komen. Tegelijk zijn de beelden die de Heere Jezus gebruikt (brood, licht, deur) zó eenvoudig en zó algemeen bekend, dat er ook zonder kennis van de achtergrond al een bijzondere zeggingskracht van deze woorden uitgaat. Ieder gebruikt beeld veronderstelt een algemeen menselijk verlangen (bv. naar licht, naar leiding) of een menselijke nood (bv. honger, dood), waar de Heere Jezus Christus het antwoord op is of de vervulling van is. Kort samengevat: Christus is het *leven*, dat God aan mensen schenken wil. Hij *geeft* wat Hij *is*, en Hij *is* wat Hij *geeft*.

'Ik ben...': De Heere Jezus zegt Zelf Wie Hij is. Dat is nadrukkelijk niet slechts 'ter info', zoals wij op Wikipedia of in een encyclopedie informatie kunnen vinden als antwoord op de vraag: 'Wie was Karel de Grote?' Nee, als Christus Zich openbaart, dan doet Hij dat, omdat Hij ons wil ontmoeten. En waar Hij Zich bekend maakt, daar vallen beslissingen. Het is zoals ik een collega eens hoorde zeggen: '*Of je valt voor Jezus, of je valt over Hem*'. De 'Ik ben'-woorden vragen om het antwoord van het geloof. We luisteren komend seizoen met eerbied en aandacht naar Jezus' eigen stem. Opdat wij Hem mogen kennen. Want dít is het eeuwige leven, dat wij Hem kennen en Hem steeds meer leren kennen (Joh. 17:3).

Gespreksvragen:

1. Johannes beschrijft in hoofdstuk 20:30-31 het doel van Zijn Evangelie. Wat is volgens u de relatie tussen dit doel en de 'Ik ben'-woorden?
2. Welke voorstellingen van wie de Heere Jezus is komt u om u heen tegen? Welk antwoord zou u voor uzelf geven op de vraag: Wie is Jezus?
3. Welke parallellen ziet u tussen de Zelfopenbaring van de Heere Jezus in de geschiedenis van Johannes 18:4-9 en de Zelfopenbaring van de HEERE in Exodus 3 (m.n. vers 4-8 en 13-15)?
4. Vindt u dat de christelijke gemeente in 2012 voldoende duidelijk maakt aan de 'buitenwacht' waar het in het christelijk geloof om draait (niet om *iets*, maar om *Iemand*)? Waaruit blijkt in uw gemeente, wat de kern van het Christelijk geloof is?
5. Als de Heere Jezus Zichzelf openbaart, roept dat tweeërlei reactie op. Zie bijv. Joh. 6:60, 66-69 en Joh. 11:45-53. Ziet u die tweeërlei reactie ook in onze tijd terug?
6. Hem *kennen* (Joh. 17:3), wat houdt dat in? Zie bv. ook Filip. 3:10.

Planning

1. 'Ik ben' in het Johannes-evangelie	(juli/augustus)
2. Ik ben het Brood des levens (Johannes 6:35)	(september)
3. Ik ben het Licht der wereld (Johannes 8:12)	(oktober)
4. Ik ben de Deur (Johannes 10:9)	(november)
5. Ik ben de goede Herder (Johannes 10:11)	(december)
6. Ik ben de Opstanding en het Leven (Johannes 11:25)	(januari)
7. Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven (Johannes 14:6)	(februari)
8. Ik ben de ware Wijnstok (Johannes 15:5)	(maart)
9. Ik ben van boven (Johannes 8:23)	(april)
10. Ik ben de Alfa en de Oméga (Openbaring 1:11/22:13)	(mei/juni)

Enige literatuur

Naast de Bijbelverklaringen van Calvijn, Henry en de Korte Verklaring noem ik het boekje van ds. J. van Amstel, *Ik ben... Jezus zegt Zelf wie Hij is*, Heerenveen 2000, en het commentaar uit de serie CNT van dr. P.H.R. van Houwelingen, *Johannes. Het evangelie van het Woord*, Kampen 1997.

Van de voorzitter...

DS. W. WESTLAND

Bestuurswisseling

Met een gezellig samenzijn in Veenendaal hebben we ook in de kring van het bestuur afscheid genomen van onze vriend M. Post. Een attentie

en een boeket bloemen voor zijn vrouw onderstreepten onze dankbaarheid voor alles wat hij voor ons en onze Mannenbond heeft betekend.

*Wisseling van de wacht in het hoofdbestuur:
v.l.n.r.: Lammers,
de Mots, Post,
Westland,
Groenendijk,
van Dijk, Goijert.
Vooraan: Nap en
van Capelleveen.
Dhr. Oosterom ontbrak.*

Bij deze gelegenheid mochten we ook dhr. C. Groenendijk welkom heten binnen ons bestuur. Zijn functie is tweede secretaris. Dat betekent, dat hij samen met ds. J. van Dijk het secretariaat van onze bond gaat behartigen. Het is eerst nog wel even wennen, wanneer je een stapel paperassen thuis bezorgd krijgt. Maar we hebben er volledig vertrouwen in, dat hij er steeds meer ingroeit. We wensen dhr. Groenendijk Gods wijsheid en zegen, en dat hij deze taak blijmoedig mag verrichten. In de colofon op pagina 2 vindt u zijn adres en telefoonnummer.

Juli en augustus

Dit nummer is voor twee maanden. Juli is een echte zomermaand, maar in augustus beginnen we al weer uit te zien naar het nieuwe seizoen. Het is goed om als bestuur van uw vereniging tijdig samen te komen, om het nieuwe winterprogramma te bespreken.

Laat de zomerperiode een tijd van bezinning zijn. Er is meer tijd voor het lezen van een goed boek, en wellicht kunt u zich verdiepen in een onderwerp voor de mannenvereniging.

Wanneer u op vakantie gaat, wens ik u een goede reis en een behouden thuiskomst.

Bondsdag

Reeds nu willen we u wijzen op onze jaarlijkse Bondsdag. Deze wordt gehouden op D.V. zaterdag 27 oktober in Putten. Zet u deze bijeenkomst al vast in uw agenda. In het verlengde van de vorige Bondsdag is nu het Thema: Ik geloof in God de Zoon. In de morgenvergadering spreekt ds. M. Messemaker uit Woudenberg over: de Persoon van Christus. 's Middags richt ds. J. Westerink uit Urk onze aandacht op het werk van Christus. We zien er naar uit en bidden om een gezegende dag.

Tenslotte

Een hartelijke groet, mede namens de andere bestuursleden.

In the picture

Liturgie bij rouw en uitvaart

DS. P.J. TEEUW

Over dit thema handelt het juninummer "Muziek en liturgie", tijdschrift van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici.

In verschillende artikelen wordt ingegaan op de muzikale en liturgische keuzes, die gemaakt worden in wat onder ons meestal genoemd wordt de 'rouwdienst' of de 'dienst van Woord en gebed'. Hoewel de auteurs van de artikelen in een andere 'hoek' van de kerk zitten, schrijven zij op zo'n manier dat veel ook voor ons herkenbaar is.

Zo schrijft een auteur: 'Het lijkt er soms op dat hedendaagse uitvaartrituelen slechts de beperking van de eigen fantasie kennen. Verzin het, en het bestaat. Of anders, haasten uitvaartondernemers zich te zeggen, kan het geregeld worden. In hun advertenties benadrukken zij de persoonlijke invulling die een uitvaartplechtigheid kan krijgen, en daarmee doelen ze niet alleen op de kleur van de kist'. Voor organisten en kerkmusici (en ook voor voorgangers) blijft de vraag: wat speel en zing je in een rouwdienst? In de praktijk blijkt het liederenrepertoire zeer beperkt. Een andere au-

teur geeft er een voorbeeld van. 'Moeder is overleden. De twee zoons en de dochter zitten bij de dominee om de uitvaartdienst te bespreken. Er moeten liederen worden uitgekozen. 'Hoe heette dat lied ook al weer dat moeder altijd zong.... Was dat niet "Veilig in Jezus' armen of zoiets?" Ja, dat kan ik me nog goed herinneren. En ook iets met "in nood gezeten". Doet u dat maar, dominee, want dat zong ze vroeger altijd toen we nog klein waren'. De dominee is te beleefd, of te voorzichtig, of te angstig om er tegenin te gaan. Niet omdat deze liederen niet mooi zijn, maar 'hier moet de organist het jeugd sentiment van haar kinderen bevredigen, terwijl moeder, maar dat weten de kinderen niet omdat zij onkerkelijk zijn geworden, kerklieders veel mooier was gaan vinden'.

Het komt ook voor, dat de dominee voor presentator mag spelen. 'De dienst begint wel met "Onze hulp is..."', maar de eerstvolgende anderhalf uur blijft de taak van de dominee beperkt tot het aankondigen van de volgende spreker of het volgende "nummer" van het programma dat de kinderen en kleinkinderen in elkaar hebben gezet, in totaal ruim twintig onderdelen: vele toespraken en toespraakjes door kinderen en kleinkinderen (opvallend vaak met triviale, platte herinneringen, vooral aan vakanties, "als pa weer eens in de clinch lag met de tentstokken"), een zelf geschreven gedicht, een popsong door één van de kleindochters die zichzelf op de gitaar begeleidt, nog meer toespraken met herinneringen, een

popnummer vanaf cd, een stukje klassieke muziek ("waar pa zo dol op was") eveneens van cd, nog een gedicht, onverstaaanbaar door emotie en tranen, een nummer van Guus Meeuwis, uiteraard ook weer van cd. Als het hele programma afgewerkt is mag de predikant, die tot op dat moment dus alleen maar "presentator" is geweest, toch nog een stukje uit de bijbel lezen en een kort preekje houden. Tot slot zingen we één van de lievelingsliederen van de overledene, - slechts drie van de zeven coupletten, waarschijnlijk omdat het anders te lang(!) duurt...'.

Deze laatste beschrijving van een uitvaartdienst zal onder ons op zo'n manier nog niet veel voorkomen, maar er zit wel iets herkenbaars in. En misschien hebt u wel zulke diensten meegemaakt. Natuurlijk mag de overledene herdacht worden en mag zijn of haar betekenis door kinderen en kleinkinderen naar voren gebracht worden. Maar moeten ook wij er niet voor oppassen dat rouwdiensten herinneringsdiensten van de overledene worden? Het is soms een hele toer om aan onkerkelijk geworden kinderen- trouwens ze behoeven er nog niet eens onkerkelijk voor geworden te zijn- duidelijk te maken, dat een rouwdienst méér is dan een herdenkingsdienst of een soort dankdienst. De taak van de predikant is een andere. Hij mag in omstandigheden, waarin mensen geconfronteerd worden met de laatste ernst van het leven, het Woord van God verkondigen. Waarschuwend en vertroostend.

Graven in het Woord (1)

Inleiding op de huishoudelijke vergadering van de Mannenbond op 21 april 2012 in „De Driestar” te Gouda

Ds. J.P. NAP

Ter inleiding

In de 'Pastorale handreiking' die de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland vorig jaar uitgaf over het "Spreeken over God" wordt de Bijbel "het bronboek" genoemd van de christelijke gemeenschap. Het 'woordenboek van God'. Door de Bijbel zijn

de "woorden van en over God in deze wereld (...) ingebracht. Woorden die mensen hebben ingewijd in het geheim van het leven". En ook lees ik daar déze mooie woorden: "God openbaart zich, daarom kunnen we op goede gronden over Hem spreken. Zonder

dat is alle spreken over God een slag in de lucht."

Welnu, graven in dat Woord is wel één van de belangrijkste doelstellingen van onze mannenverenigingen. Daarom natuurlijk zijn er ook zoveel verenigingen met de naam "Onderzoekt de Schriften". Ook andere namen getuigen van het doel om te graven in het Woord van God. Zoals "Tot de Wet en de Getuigenis", "Bewaar het pand u toebetrouwd", "Tolle Lege", "Berea" en ik las ook de naam "Graaft en verdiept" (en u mag raden waar die is: Bodegraven). En bij de vele verenigingen met de naam "Schrift en Belijdenis", gaat toch altijd de Schrift nog voorop.

1. Onderzoekt de Schriften

Het graven in het Woord is een duidelijke opdracht van Christus, Joh. 5:39.

Daar zegt Hij:

SV: "Onderzoekt de Schriften; want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen."

HSV: "U onderzoekt de Schriften, want u denkt daardoor eeuwig leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen."

U merkt direct een verschil tussen deze beide aan het begin:

Onderzoekt... en: U onderzoekt...

In de SV is vertaald als een bevel (onderzoekt) en in de HSV als een constatering (u onderzoekt). Hoe zit dat?

Daar kan het graafwerk direct al beginnen.

Het is inderdaad een bevel van de Heere Jezus. Een woord gesproken tot de Joden. Maar eveneens van toepassing op ons. En wat een voorrecht, dat wij de Bijbel mogen hebben. Dat wij de Schriften kunnen onderzoeken, en in het Woord mogen graven.

Maar hoe zit het met dat vertaal-verschil in die tekst?

Er doet zich in deze tekst een grammaticale eigenaardigheid voor. Gelet op de Griekse werkwoordsvorm zijn er namelijk twee vertaalmogelijkheden. Zowel als een bevel, als ook een constatering van een stand van zaken: u onderzoekt al. Ook de Kanttekeningen SV wijzen al op deze vertaalbaarheid.

En inderdaad, de Joden (en voornamelijk de

Schriftgeleerden) hebben geen aansporing nodig om de Schriften te onderzoeken. Zij doen dat al. Het is hun dagelijks werk. En zij doen het grondig ook. Het Griekse woord "onderzoeken" betekent dan ook: nauwkeurig onderzoeken, uitpluizen. Graven, spitten in het Woord. Je zou zo zeggen: Het zit wel goed met deze Joden.

Maar nee, toch niet. Zij zijn verkeerd bezig. Omdat zij plichtmatig bezig zijn. Op een wet-tische manier. Het is hen niet om de Heere Jezus te doen. Zij denken door hun Bijbelonderzoek het eeuwige leven te hebben, namelijk te verdienen. Maar zij geloven niet. Niet in Christus. Zij geloven zelfs Mozes niet, vs 46.

En daarom is het tóch ook wel veelzeggend om deze woorden als een bevel te vertalen. Als een dringende oproep tot graven. Om het met liefde te doen. Om in het Woord vooral te zoeken naar Christus. Van Hém getuigen de Schriften! En in Hém is het eeuwige leven. Uit dit alles blijkt óók wel, dat het nuttig is om bij het Schriftonderzoek diverse bijbeluitgaven met elkaar te vergelijken. Dit kan ons opscherpen. Ook het gebruik van een Bijbel in een andere taal (bijv. Engels of Duits) kan van dienst zijn.

2. Graven in het Woord van God

In een catechisatieboekje wordt de vraag gesteld: "Wat is juist te zeggen: de Bijbel is Gods Woord of Gods Woord staat in de Bijbel?"

Het goede antwoord is "de Bijbel is Gods Woord". Daarmee wil gezegd zijn, dat de hele Bijbel het Woord van God is. Daarin openbaart Hij Zichzelf. Als slechts een deel van de Bijbel Gods Woord zou wezen, zouden we moeten zeggen "Gods Woord staat in de Bijbel". Dan zou binnen de Bijbel een selectie gemaakt moeten worden tussen wat daarin wèl en wat niet Gods Woord is.

Veel mensen in onze tijd hebben trouwens grote twijfels of de Bijbel wel het Woord van God is. Niet alleen jongeren, maar ook ouderen. Niet alleen buiten de kerk, maar ook binnen de kerk.

Hoe weten wij zo zeker, dat de Bijbel het Woord van God is? En is het niet "eigenwijs, arrogant en onverdraagzaam" om te denken dat alleen de Bijbel dat is? Waarom niet ook boeken uit andere godsdiensten? Het is o.a.

de apologetiek, die zich met deze vragen bezig houdt.

Het is voor het graven in het Woord wel van belang om er van overtuigd te zijn, dat we in het Woord echt met het Woord van GóD te maken hebben. En niet met een willekeurig menselijk geschrift. Daarom neem ik u even mee naar art. 5 van onze NGB.

Nadat in art. 4 alle bijbelboeken genoemd zijn, wordt in art. 5 samenvattend beleden:

“Al deze boeken alleen ontvangen wij voor heilig en canoniek, om ons geloof daarnaar te richten, daarop te gronden en daarmee te bevestigen. En wij geloven zonder enige twijfel al wat daarin begrepen is; en dat niet zozeer, omdat ze de Kerk aanneemt en voor zodanige houdt; maar vooral, omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat zij van God zijn; en omdat zij het bewijs daarvan bij zichzelf hebben, aangezien zelfs de blinden tasten kunnen, dat de dingen, die daarin voorzeggd zijn, geschieden.”

Aan dit artikel kunnen 3 redenen afgelezen worden, waarom wij geloven, dat de Bijbel het Woord van God is.

a. De Bijbel dient zichzelf als zodanig aan

Art. 5 zegt, dat de Bijbel het bewijs bij zichzelf heeft. We noemen dit “het zelfgetuigenis van de Schrift”.

Hierbij is te denken aan verschillende profetieën, die in de Schrift voorzeggd zijn en die daarna in vervulling zijn gegaan. Zoals bijv. de voorzeggingen van de komst van Christus, en die aangaande de tekenen der tijden (Matth. 24).

Ook kunnen hier vele teksten genoemd worden, die spreken over de goddelijke inspiratie van de Bijbel.

Ik noem nu alleen 2 Timotheüs 3:16: “Al de Schrift is van God ingegeven...” en 2 Petrus 1:21, waar van de Schrift gezegd wordt, dat “de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde” ze gesproken hebben. De Heere heeft dus mensen gebruikt om Zijn Woord aan ons bekend te maken. We spreken dan wel van een “organische inspiratie” om aan te geven, dat God hen niet als machines gebruikt heeft, maar met inschakeling van hun gaven en talenten.

Ook zijn er in het Nieuwe Testament nogal wat teksten, waarin zoiets staat als “de Heilige Geest zegt”, waarna een bijbelplaats uit het OT wordt aangehaald.

De Heilige Geest is dan ook de eigenlijke Auteur.

b. De Kerk neemt de Bijbel als goddelijk aan

In art. 5 staat, dat wij de bijbelboeken als goddelijke boeken aanvaarden “niet zozeer omdat ze de Kerk aanneemt en voor zodanige houdt...” Het gezag van de Kerk is daarom niet van doorslaggevende betekenis. Maar dit gezag speelt toch wel vaak een rol.

Van Augustinus is de opmerking bekend: “Ik zou het Evangelie niet geloven, wanneer het gezag der kerk mij daartoe niet bewoog”.

Dit heeft natuurlijk te maken met het kerkelijk gezag, zoals de RKK dat opeist(e). Als je maar gelooft wat de kerk je leert, is het genoeg. Calvijn heeft er echter n.a.v. deze opmerking van Augustinus op gewezen, dat zij, die door ontzag voor de Kerk ertoe gebracht worden om zich uit de Schrift te laten onderwijzen, zèlf uit het Evangelie kunnen leren in Christus te geloven. (Inst. I,7,2)

Ik wil hier nogmaals de in het begin genoemde Synodale ‘Pastorale handreiking’ vermelden. Daarin wordt namelijk ook Augustinus aangehaald. En wel in het verband, dat de gelovigen “zijn opgegroeid in of zijn in aanraking gekomen met een gemeenschap die over God spreekt.” En van Augustinus wordt dan de uitspraak in zijn Belijdenissen aangehaald: “Wij kwamen echter ook in aanraking, Heere, met mensen die tot U baden. Van hen leerden wij (...) dat U een groot en machtig iemand was, in staat om ons te verhoren en te hulp te komen”.

Ook de mannenvereniging (binnen de gemeente) kan zo’n gemeenschap zijn. Wat een zegen, als daar mensen vanuit de Bijbel horen van God (en van Christus en van de Heilige Geest) voor het eerst of opnieuw. En als dit hun leven gaat bepalen. En het een leven met Christus wordt.

Wat nog art. 5 betreft, moeten wij er ook op letten, dat dit zo mooi zegt: Wij “ontvangen” al deze boeken. De Kerk heeft de canon van de Bijbel niet vastgesteld, maar zij heeft die ontvangen. Van de boeken, die reeds als vanzelf (door de Geest) gezag hadden gekregen, heeft de Kerk slechts een lijst opgesteld.

Hiermee heeft ook het derde te maken, dat we van art. 5 kunnen leren:

c. *Het getuigenis van de Geest in onze harten*

Het belangrijkste argument om de Bijbel als het Woord van God te belijden, is het feit, dat de Heilige Geest mij daar in mijn hart van overtuigt. Het Woord raakt mij.

Hoe dat gaat? Wel, u leest de Bijbel, en ging het tevoren misschien 100 keer langs u heen, nu treft het uw hart.

- Zegt de Bijbel: "U bent een zondaar", dan moet u deze waarheid van harte bijvallen.

- Zegt de Schrift: "Mijn zoon, Uw zonden zijn u vergeven", het klinkt u als hemelse muziek in de oren, ja in het hart.

- En zegt de Heere Jezus in Zijn Woord: "Volg gij Mij", dan gaat u deze roep heel persoonlijk verstaan en u krijgt een groot verlangen om in liefde jegens God en uw naaste te leven.

Zeggen wij het art. 5 van harte na: Wij geloven zonder enige twijfel al wat in de Bijbel begrepen is?

Velen zullen het niet nazeggen. Zeker niet in onze tijd.

Velen (ook in de kerk) zien de Bijbel als een gewoon menselijk boek. Een boek waarin mensen schrijven over hun ervaringen met God.

Hier kunnen bijv. de boeken genoemd worden "Het verhaal gaat..." van ds. Nico ter Linden. Volgens hem gaat het in de Bijbel niet om geschiedenis, maar om verhalen. Deze opvatting hangt samen met die van de zgn. Amsterdamse School. Deze leest de Bijbel niet als het Woord van God.

Laten wij echter beseffen, dat een menselijk getuigenis van religieuze ervaringen en inzichten wel inspirerend en zelfs vertroostend kan zijn, maar niet werkelijk gezaghebbend. *Vgl. bekeringsgeschiedenissen: leerzaam, maar toch niet gezaghebbend (!).* Men kan er in zekere zin vrijblijvend kennis van nemen. De Bijbel presenteert zich echter op vele plaatsen expliciet met gezag.

Tot besluit van dit onderdeel wil ik verwijzen naar het heerlijke woord van Paulus aan de christenen in Thessalonica (1Thess. 2:13): "Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het Woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet als der mensenwoord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft."

(wordt vervolgd)

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

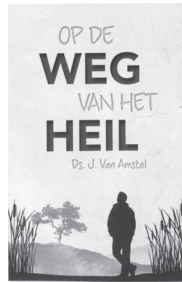
De volgende wijzigingen doorvoeren:

De MV "Onderzoekt de Schriften" te Hasselt (blz. 28) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. Joh. van der Kolk, van Dedemlaan 19, 8061 CH Hasselt

Met vriendelijke dank voor uw medewerking, Ds. J. van Dijk, secr.

e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Boekbesprekingen

Ds. J. van Amstel: „**Op de weg van het heil**”. Uitgeverij: De Banier, Apeldoorn. Paperback, 192 pag. Prijs € 9,95.

In het blad De Schakel behandelde de em.pred. van de Chr. Geref. Kerk J. van Amstel te Ede in de tachtiger jaren „de orde des heils” voor jongeren. Hij deed dat aan de hand van fragmenten uit de Dordtse Leerregels. Uitgeverij De Banier liet nu na dertig jaar de 4e druk verschijnen. Dit is te waarderen. De auteur geeft in heldere taal onderwijs over roeping, wedergeboorte, bekering, geloof, rechtvaardiging, heiliging en verheerlijking. Er is veel verwarring op dit terrein, mede doordat nogal wat kennis ontbreekt. De scribent neemt voorafgaande aan de bespreking vanuit dit jongste belijdenisgeschrift van de kerken der Reformatie, enkele stukjes uit de Dordtse Leerregels op. Zo wordt het beleden en zo moet het beleefd worden. Het boekje is vooral bedoeld voor jongeren die openbare belijdenis willen afleggen of dat al deden. Dankzij de vragen achterin de uitgave is het ook geschikt voor gebruik op Bijbel- en gesprekskringen. De inhoud getuigt van betrokkenheid van de schrijver bij onze jonge mensen.

M.P.

Alexander Comrie: „**Verhandeling van enige Eigenschappen van het zaligmakend geloof**”. Gebonden uitgave van De Banier, 608 pag. ISBN 9789033630590. Prijs € 24,90.

Comrie was één van de beste vertegenwoordigers van de Gereformeerde theologie in de 18e eeuw. Hij werd geboren in 1706 in Schotland, maar in 1727 kwam hij naar Nederland. In 1734 promoveerde hij in Leiden. Op 1 mei 1735 deed hij intrede in de gemeente van Woubrugge, waar hij

bijna 40 jaar gestaan heeft. Hij stierf op 10 december 1774 te Gouda.

Hij was een vermaard prediker en schrijver van wel 23 publicaties. Tot zijn meest bekende werken hoort dit boek, dat verscheen in 1744. De vorige uitgave was in 1930, ook bij De Banier, toen nog in Utrecht, door toedoen van ds. G.H. Kersten. Nu dus een nieuwe uitgave, hopelijk is er vraag naar, ook bij jongeren, want het is een heel leerzaam boek. Het is vertaald, voorzien van voetnoten, toegankelijker gemaakt door neerlandicus C. Bregman.

Het bevat nu ook een uitvoerige kerkhistorische inleiding en een index op naam en begrippen. Telde de vorige uitgave 400 blz. nu zijn er het er wel meer dan 600. Het bevat 14 preken over het geloof, de teksten zijn bijna allemaal uit het NT. In elke preek gaat het over een eigenschap van het geloof. Dit prachtige gebonden boek is, voor wat het geeft, niet duur. Van harte aanbevolen.

ADG.

Overlijdensberichten

„Mijn ziel is immers stil tot God”

Nog onverwacht heeft de Heere van ons weggenomen ons trouw verenigingslid

HENDRIK VAN BRAKEL

in de leeftijd van 92 jaar.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen Gods nabijheid en troost toe.

Bestuur en leden
van de Mannenvereniging
„Tot de Wet en de Getuigenis”

Zuilichem, 3 mei 2012.

„Dan ga ik op tot Gods altaren”

Na een periode van afnemende krachten heeft de Heere van ons weggenomen ons trouw verenigingslid

ADRIANUS ANTONIE WESTERLAKEN

in de leeftijd van 86 jaar.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind Gods nabijheid en troost toe.

Bestuur en leden
van de Mannenvereniging
„Tot de Wet en de Getuigenis”

Zuilichem, 22 mei 2012.

Na een periode van afnemende krachten is uit ons midden weggenomen ons trouw en meelevend lid

JAN VAN DEN HOEK

op de leeftijd van 85 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden
van mannenvereniging
„Rondom het Woord”
Zwijndrecht

9 juni 2012.

*Heere, Gij weet alle dingen.
Gij weet dat ik U liefheb.*

Op 20 mei 2012 is ons trouw lid en bestuurslid

PIETER PRONK

op 66-jarige leeftijd overleden.

De Heere is met Zijn troost zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen nabij.

Mannenvereniging „Tolle Lege”
Goedereede

Mei 2012.

*De HEERE is mijn Herder,
mij zal niets ontbreken.
Psalm 23 : 1*

Op 29 april 2012 werd door de HEERE op zijn tijd uit dit leven weggenomen onze broeder

ARIE KREUGER

in de leeftijd van 86 jaar.

Hij was een trouw lid van onze vereniging.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen met dit grote verlies.

Bestuur en leden
van de Mannenvereniging
„Calvijn” te Baarn

Baarn, mei 2012.